

melsen om fri proces i ægteskabssager, men at man fandt, at en ændring burde afvente en samlet revision af reglerne om fri proces og retshjælp ved advokat (Folketingstidende 1985-86, tillæg B, sp. 1723, ad ændringsforslag 4).

I retshjælpsudvalgets betænkning foreslås, at forslaget til ændring af § 449 genfremsættes, og dette lovforslag er udformet i overensstemmelse hermed, jf. lovforslagets § 1, nr. 12.

7. Offentlig retshjælp ved advokater

7.1. Efter § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 574 af 17. december 1980 om offentlig retshjælp ved advokater er det en betingelse for at være berettiget til retshjælp, at socialindkomsten ikke overstiger 80.000 kr. med tillæg af 7.000 kr. pr. barn under 18 år, som forsørges af den retshjælpsøgende. Hvis denne er gift og lever sammen med sin ægtefælle, er ægtefællernes samlede socialindkomst afgørende for, om de økonomiske betingelser kan anses for opfyldt. Bekendtgørelsen er medtaget som bilag til betænkningen.

De nævnte økonomiske grænser for advokatretshjælp har været uændrede siden 1979, og dette har medført, at der siden er sket en gradvis og væsentlig begrænsning af den andel af befolkningen, der har adgang til denne retshjælp.

I overensstemmelse med folketingsberetningen af 20. september 1985 er det udvalgets opfattelse, at der - i modsætning til retstilstanden efter de gældende regler - bør gælde samme økonomiske betingelser for adgang til advokatretshjælp som for adgangen til fri proces. Udvalget foreslår derfor en ændret formulering af retsplejelovens § 128, stk. 1, således at der i denne bestemmelse henvises til de økonomiske betingelser, der fastsættes i medfør af § 330 vedrørende fri proces.

Justitsministeriet er enig med retshjælpsudvalget heri, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, om en ændret opfattelse af retsplejelovens § 128, stk. 1.

Det følger heraf og af bemærkningerne ovenfor under pkt. 2.1. vedrørende de økonomiske betingelser for fri proces, at grænserne for socialindkomsten i bekendtgørelsen om offentlig retshjælp ved advokater foreslås sat til 130.000 kr. for enlige og 175.000 kr. for samlevende med et tillæg på 25.000 kr. pr. barn.

7.2. Udvalgets overvejelser i betænkningen har endvidere resulteret i et udkast til en ny bekendtgørelse om offentlig retshjælp ved advokater med kommentarer til de enkelte bestemmelser.

Som noget nyt foreslås det, at advokaten i særligt hastende tilfælde skal kunne yde almindelig

retshjælp, selv om der ikke forevises årsopgørelse med oplysning om socialindkomst eller dokumentation for aktuelle indkomst- og formueforhold, hvis det må antages, at de økonomiske betingelser er opfyldt. Herved åbnes der mulighed for, at advokaten kan yde retshjælp i de særlige tilfælde, hvor en hurtig rådgivning er nødvendig for at undgå retstab, men hvor retshjælpsøgende ikke ved henvendelse til advokaten medbringer den nødvendige dokumentation for sine økonomiske forhold.

Udvalget har endvidere særligt overvejet afgrænsningen af de omfattede sagskategorier.

I den gældende bekendtgørelse er retshjælpsens dækningsområde angivet ved en positiv opregning. Denne afgrænsningsmåde har imidlertid i praksis givet anledning til fortolkningstvivl i relation til bekendtgørelsens rækkevidde. Hertil kommer, at de sagstyper, hvor der kan ydes retshjælp, næppe dækker alle de områder, hvor der i praksis har vist sig at være et relevant retshjælpsbehov. Disse forhold har derfor været medvirkende til at svække bekendtgørelsens praktiske betydning.

Udvalget foreslår på den baggrund, at der i stedet anvendes en negativ afgrænsning, således at der som udgangspunkt kan ydes retshjælp i alle sagskategorier, medmindre de udtrykkeligt er undtaget. Herved understreges det, at formålet med advokatretshjælpsordningen er at give befolkningen den videst mulige adgang til retshjælp.

Udvalget har endvidere tilstræbt at begrænse antallet af undtagne sagskategorier mest muligt.

Udvalgets overvejelser har resulteret i, at retshjælp ikke bør kunne gives til:

- 1) sigtede eller tiltalte i offentlige straffesager,
- 2) aktivt erhvervsdrivendes sager af overvejende erhvervs-mæssig karakter,
- 3) sager om gældssanering og
- 4) sager, der angår eller er under behandling ved en forvaltningsmyndighed, såfremt det må antages, at vejledning og bistand i fornødent omfang gives af myndigheden. Der skal dog kunne gives retshjælp til en klage over en forvaltningsmyndigheds afgørelse.

Om den nærmere begrundelse for disse undtagelser henvises til betænkningen side 77-80.

I udkastet til en ny bekendtgørelse opretholdes sondringen mellem almindelig og udvidet retshjælp, men bestemmelsen om udvidet retshjælp foreslås ændret således, at der åbnes adgang til denne retshjælp i videre omfang end tidligere. Efter forslaget vil der således bl.a. kunne ydes udvidet retshjælp, selv om sagen er anlagt ved domstolene, hvis særlige forhold taler derfor, navnlig hvis